

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
t.a.v. Staatssecretaris Mw. Heijnen
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Middelburg, 3 juli 2023

Onderwerp: Zorgen rondom gebruik staalslakken in de Ooster- en Westerschelde

Geachte mevrouw Heijnen,

“Is de Oosterschelde in gevaar door het gebruik van staalslakken?” viel recent te lezen in Trouw. Een reële zorg, blijkt na een publicatie van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) op basis van een studie van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). In dat rapport¹ wordt benoemd dat schadelijke stoffen vrijkomen als staalslakken nat worden. Een situatie waar ook het Gelderse dorp Eerbeek inmiddels de landelijke pers mee heeft gehaald. Behalve gezondheidsschade bij omwonenden wordt gewezen op de milieuschade die het veroorzaakt in het onderwatersysteem: “Het maakt al het leven dood hier”, gaf een inwoner bij EenVandaag aan.

Wij zijn vertegenwoordigers van natuur- en milieuorganisaties, onderwatersportbond en een brede vertegenwoordiging van de visserij- en schelpdiersector. Allemaal betrokken en bezorgde mensen die wonen, leven en werken met, op, in en rondom de Ooster- en Westerschelde. Wij maken ons grote zorgen. Zorgen om de stortingen die al decennialang plaatsvinden met staalslakken en op dit moment nog steeds. Miljoenen kilo's van een product waarvan de effecten op lange termijn niet bekend zijn. Het is een product waarover brede consensus bestaat dat het effect móet hebben op het ecosysteem. Een systeem waar wij ons dagelijks voor inzetten en de status Natura 2000-gebied heeft.

Staalslakken zijn in 2017 beoordeeld als bijproduct door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, waardoor ze onder voorwaarden op veel manieren toegepast mogen worden. Zelfs onder water. Dat is door de rechter getoetst aan de Wet milieubeheer. Een toets die een productieresidu kan aanmerken als een bijproduct als het aan een aantal voorwaarden voldoet. Een van die voorwaarden is dat het product ‘over het geheel genomen niet zal leiden tot ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid’. Of dat klopt is op dit moment opnieuw onderwerp van discussie. ILT onderzoekt daarom op het moment of deze stoffen terecht zijn ingedeeld als ‘niet gevaarlijk’.

Op dit moment wordt gewerkt met stoffen waarvan de effecten onduidelijk zijn. In dit geval kunnen we leren van dossiers als asbest, stikstof en PFAS en lijkt het ons essentieel dat we dit keer tijdig reageren op signalen over het effect op mens en milieu van deze stoffen. Laten we voorkomen dat we staalslakken moeten toevoegen aan dit rijtje. Als het aan ons ligt, moeten er nu maatregelen worden genomen om meer schade te beperken.

Jouw stem voor natuur en milieu

Wij schrijven u deze brief uit zorg voor de kwaliteit en natuurwaarden van de Ooster- en Westerschelde, de volksgezondheid en de instandhouding van de populaties van de diersoorten die in deze wateren leven. Wij roepen u op om deze belangrijke natuur te beschermen.

Bij het beschermen van Natura 2000-gebieden, wordt vaak het voorzorgsprincipe aangehaald. Wij roepen u daarom gezamenlijk op om de huidige status en classificatie die wordt toegepast bij staalslakken te herzien. En schort het gebruik van staalslakken tén minste op tot het moment waarop de uitkomsten van de lopende onderzoeken duidelijk zijn en negatieve gevolgen worden uitgesloten. Dit is hét moment om het voorzorgsprincipe toe te passen.

Beschouw deze brief van ons als een noodkreet en een urgente en dringende oproep om nu direct in te grijpen door het gebruik niet langer toe te staan. En als bewijs dat wij 'onze' Scheldes echt heel belangrijk vinden en gezamenlijk koesteren.

Om u te laten ervaren welke schoonheid en wat voor waarde onze unieke Oosterschelde vertegenwoordigt nodigen we u van harte uit in Zeeland om te ervaren hoe bijzonder deze wateren boven en onder water zijn.

In afwachting van uw reactie,

Ira von Harras
Zeeuwse Milieufederatie

Mede namens:

Desmond van Santen
Nederlandse Onderwatersportbond

Krijn Jan Provoost
Nationaal Park Oosterschelde

Ron Offermans
Stichting de Oosterschelde

Ida Sinke
*Vereniging Oosterschelde, Westerschelde,
Voordelta vaste vistuigvissers*

Robbert Trompetter
Vereniging Natuurmonumenten

¹ Milieuhygiënische kwaliteit LD-staalslakken - <https://www.rivm.nl/publicaties/milieuhygiënische-kwaliteit-ld-staalslakken>